

**ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ЕКОНОМІЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ ТА ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТА ЕКОНОМІКО-ТЕОРЕТИЧНІ МЕТОДИ

Вид дисципліни (за компонентом ОП): вибіркова

Освітньо-професійна програма: Географія

Спеціальність: 106 Географія

Галузь знань: 10 Природничі науки

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

**Назва факультету, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаними
освітньо-професійними програмами:** географічний

Мова навчання: українська

Розробник: доцент, кандидат географічних наук Бурка Володимир Йосипович

Профайл викладача: <https://ecogeo.cv.ua/бурка-володимир-йосипович/>

Контактний тел. +38(050)657-77-06

E-mail: v.burka@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/>

Консультації: очні консультації: вівторок з 13⁰⁰ до 14⁰⁰
on-line консультації: за розкладом консультацій
очні консультації: за попередньою домовленістю

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Соціально-економічні та економіко-теоретичні методи – один з найбільш динамічних напрямів прикладного спрямування, який поєднує сучасні наукові підходи та інструментарій, спроби формалізованого опису, мимірювання, аналізу економічних процесів та явищ з використанням статистичних методів обробки та аналізу економічних показників, мікро- та макроекономічних моделей різних типів та структурних форм. Використання економіко-теоретичних методів у практичній площині сприяє вирішенню широкого кола завдань – від простих аналітичних розрахунків до складних економічних підходів, залежно від конкретних ситуацій.

2. Мета навчальної дисципліни: сформувати у студентів наукове соціально-географічний світогляд, уміння аналізувати проблеми теоретичної географії, різні джерела інформації, підготувати до самостійного прийняття рішень на базі теорії та методології економіко-географічної науки, аналізу актуальних напрямків соціально-економічної географії.

Завдання:

- проаналізувати теоретичні основи соціально-економічної географії;
- розкрити зміст найважливіших навчань, теорій і концепцій у соціально-економічної географії;
- оцінювати внесок окремих вчених у розвиток соціально-економічної географії;
- визначити проблеми та перспективи розвитку соціально-економічної географії;
- узагальнити інформацію про основні напрямки соціально-економіко-географічного прогнозування;
- оцінити специфіку галузевої та територіальної структури народного господарства;
- проаналізувати головні напрями сучасних регіональних досліджень, завдання географії населення і соціальної географії, географічні особливості проблем взаємодії суспільства і природного середовища та шляхи їх вирішення.

3. Пререквізити

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Соціально-економічні та економіко-теоретичні методи» значно підвищається, якщо здобувач попередньо опанував матеріал таких дисциплін, як: географія ПРП України, тематична картографія, географічні інформаційні системи та математичні методи обробки географічних даних, основи економічних знань, оцінка ландшафтів методами природної індикації, регіональна економіка і соціальна географія, основи географічного менеджменту і маркетингу, теорія і методологія географічної науки.

4. Результати навчання

Вивчення курсу забезпечує формування у фахівців компетентності щодо базових принципів, основних категорій, сучасних концепцій, теоретичних

положень і практичних методів аналізу.

Здатність розв'язувати складні задачі та прикладні проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 3. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 1. Здатність до використання законів, теорій, концепцій і парадигм сучасної географії, історії розвитку географічних досліджень та ідей для дослідження природно- і суспільнотериторіальних систем на різних рівнях просторової організації.

СК 2. Здатність до наукового аналізу сучасних проблем та особливостей взаємодії природи й суспільства із застосуванням принципів раціонального використання територіальних ресурсів, основ законодавства у сфері природокористування, міського та регіонального розвитку і планування територій для розроблення пропозицій з оптимізації природокористування та забезпечення сталого розвитку регіонів.

СК 3. Здатність використовувати спеціальні географічні методи й підходи, геоінформаційні технології для розв'язання конкретних науково-прикладних проблем у сфері географії, природокористування, міського та регіонального розвитку.

СК 4. Здатність розробляти та сприяти впровадженню регіональних програм сталого розвитку територій, здійснювати геопланування територій різного ієрархічного рівня.

СК 5. Здатність здійснювати фахову оцінку програм, стратегій і планів розвитку територій, процесів глобалізації, регіоналізації та урбанізації у світі, проводити їхню геоекологічну й суспільногеографічну експертизу та моніторинг.

СК 6. Здатність застосовувати у професійній діяльності теоретичні знання і практичні навички системного аналізу і синтезу, географічного моделювання та прогнозування.

Програмні результати навчання

ПР05. Вміти виявляти, ставити та розв'язувати науково-прикладні проблеми, здійснювати критичну оцінку прийнятих рішень.

ПР07. Брати участь у розробленні програм та стратегій міського та регіонального розвитку, плануванні територій різного ієрархічного рівня.

ПР09. Проводити фахову оцінку програм, стратегій і планів розвитку територій, здійснювати їхню геоекологічну і соціальноекономічну експертизу та моніторинг.

ПР12. Планувати й виконувати теоретичні та прикладні дослідження, робити обґрунтовані висновки, аналізувати та презентувати результати досліджень.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	5	10	5	150	30	15	-	-	105	-	залік
Заочна	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

5.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Методологічна основа соціально-економічної географії												
<i>Тема 1. Системний підхід як методологічна основа соціально-економічної географії.</i>	18	3	2	-	-	13	-	-	-	-	-	-
<i>Тема 2. Джерела інформації з соціальної та економічної географії.</i>	17	4	1	-	-	12	-	-	-	-	-	-

<i>Тема 3. Методи соціально-економіко-географічних досліджень</i>	18	3	2	-	-	13	-	-	-	-	-	-
<i>Тема 4. Методи отримання та первинної обробки географічної інформації</i>	18	4	2	-	-	12	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	71	14	7	-	-	50	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Методи аналізу, систематизації та узагальнення географічної інформації												
<i>Тема 1. Методи аналізу, систематизації та узагальнення географічної інформації</i>	16	3	2	-	-	11	-	-	-	-	-	-
<i>Тема 2. Математичне моделювання в географії</i>	15	3	1	-	-	11	-	-	-	-	-	-
<i>Тема 3. Методи аналізу пропорційності соціально-економічного розвитку господарського об'єкта</i>	17	4	2	-	-	11	-	-	-	-	-	-
<i>Тема 4. Методи і показники аналізу соціально-економічного розвитку регіонів.</i>	16	3	2	-	-	11	-	-	-	-	-	-
<i>Тема 5. Методологія соціально-економічного прогнозування</i>	15	3	1	-	-	11	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	79	16	8	-	-	55	-	-	-	-	-	-
Усього годин	150	30	15	-	-	105	-	-	-	-	-	-

5.3. Теми (ключові завдання) практичних занять

№	Назва теми	Кількість балів	Кількість годин
1	<i>Практична робота №1.</i> Поняття і значення аналізу господарської діяльності в системі управління підприємством. Види аналізу.	4	2
2	<i>Практична робота №2.</i> Оцінювання характеристик джерел інформації.	4	1
3	<i>Практична робота №3.</i> Підготовка інформаційно-аналітичного огляду конкретної галузі (джерелознавчий бібліографічний огляд)	4	2
4	<i>Практична робота №4.</i> Оцінювання рейтингів представників еліти (ділової, наукової, політичної) за формальними характеристиками публікацій	4	1
5	<i>Практична робота №5.</i> Інформаційне забезпечення економічного аналізу на підприємстві. Організація економічного аналізу на підприємстві.	4	2
6	<i>Практична робота №6.</i> Інформаційне забезпечення кадрового менеджменту.	4	1
7	<i>Практична робота №7.</i> Аналітичний метод дослідження та його особливості. Методика факторного аналізу.	4	1
8	<i>Практична робота №8.</i> Аналіз організаційного середовища. Структура інформаційних потоків організації.	4	1
9	<i>Практична робота №9.</i> Організація діяльності відділу управління інформаційними ресурсами	4	2
10	<i>Практична робота №10.</i> Методи детермінованого факторного аналізу. Методика виявлення і підрахунку резервів в економічному аналізі.	4	2
Всього		40	15

5.4. Самостійна робота студента

№	Назва теми/ кількість балів/форма контролю	Кількість балів	Кількість годин
1	<i>Тема 1.</i> Аналіз забезпеченості та ефективності використання трудових ресурсів. <i>Доповідь.</i>	5	15
2	<i>Тема 2.</i> Аналіз забезпеченості та ефективності використання матеріальних ресурсів. <i>Доповідь.</i>	5	15
3	<i>Тема 3.</i> Аналіз забезпеченості і використання основних засобів. <i>Доповідь.</i>	5	15
4	<i>Тема 4.</i> Аналіз витрат на виробництво та реалізацію продукції. <i>Доповідь.</i>	5	15
5	<i>Тема 5.</i> Аналіз фінансового стану підприємства (аналіз фінансової стійкості, ліквідності і платоспроможності). <i>Доповідь.</i>	5	15

6	Тема 6. Метод і методичні прийоми соціально-економічного аналізу. <i>Доповідь.</i>	5	15
7	Тема 7. Види економічного аналізу та його інформаційне забезпечення. <i>Доповідь.</i>	5	15
Всього		35	105

6. Система контролю та оцінювання

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- проекти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.);
- реферати;
- розрахункові, графічні, розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

7. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90-100)	відмінно
Зараховано	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Зараховано	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Не зараховано	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Для прикладу (залік)

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)									Кількість балів (залікова робота)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль №2						
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T5	40	100
8	7	8	7	6	6	6	6	6		

T1, T2 ... T5 – теми змістових модулів.

8. Рекомендована література

8.1. Фахова (основна)

1. Єгорова О. В., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник Ю. М. Економічний аналіз: навч. посіб. Полтава : РВВД ПДАА, 2018. 290 с.
2. Єгорова О. В. Економічний аналіз: плани практичних занять та завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти СВО «Бакалавр» галузі знань 07 «Управління та 29 адміністрування» (4-те видання). Полтава : ПДАУ, 2021. 92 с.
3. Єгорова О. В. Економічний аналіз: методичні рекомендації з написання контрольної роботи здобувачами вищої освіти заочної форми навчання за освітнім ступенем «Бакалавр», 2-ге видання. Полтава : ПДАУ, 2021. 43 с.

8.2. Допоміжна

1. Аналітична оцінка та контроль бізнес-процесів в межах маркетингової стратегії суб'єкта господарювання: монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. Замули І.В. Житомир : Видавець О.О. Євенок, 2016. 388 с. URL: <http://eztuir.ztu.edu.ua/handle/123456789/3960>.
2. Волкова Н.А., Волчек М.Р. Економічний аналіз за видами діяльності: навч. посібник. Одеса : ОНЕУ, Кримполіграфпапір, 2018. 181 с.
3. Економічний аналіз: бібліограф. покажч. / упоряд.: О. А. Шевчук, Л. В. Кулакевич ; Н. Г. Дудкевич ; відп. за вип. М. В. Кондратова. Вінниця : ВНАУ, 2016. 24 с. URL: <http://lib.vsau.org/index.php/chytachevi/bibliographies/item/794-economic-analysis>.
4. Єгорова О. В., Дорогань-Писаренко Л. О., Литвин О. Ю. Аналіз господарської діяльності : [навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів аграрного профілю]. Полтава : РВВД ПДАА, 2016. 306 с.
5. Малярець Л. М., Норік Л. О., Жуков А. В. Економіко-математичні моделі в діагностиці ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства : монографія. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 232 с. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/15712>.
6. Стратегічний аналіз : навч. посібник. для студ. вищ. навч. закл. усіх спец. О. В. Кочетков, О. М. Кобилкін, С. В. Кобилкіна, Ю. Г. Бережна, Р. В. Марков, А. М. Брагінець; за ред. проф. О. В. Кочеткова. 3-є вид., випр. Київ : Кондор-Видавництво, 2017. 412 с.
7. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : Видавництво ПП «Астроя», 2020. 434 с.

8.3. Інформаційні ресурси

1. Журнал «Економічний аналіз». URL: <http://econa.org.ua/index.php/econa>
2. Пошукова система по українським науковим журналам. URL: <http://www.sciencecommunity.org/ru/poshukvak>
3. ARCher – інституційний репозитарій відкритого доступу представників Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/>